



## Psicologia

La psicologia és una ciència jove que respon i es preocupa per tot allò que té a veure amb la ment humana, la conducta, els aspectes emocionals, cognitius, socials o relacionals. L'ésser humà és qui es qüestiona qui és i per què és com és, per entendre l'alteritat, però també i sobretot, per tal de comprendre's i poder-se conèixer a ell mateix. L'autoconeixement i la comprensió de la pròpia individualitat és una eina integral necessària de sempre, i molt més en temps convulsos en què es troba la humanitat actualment. És una ciència humana que va més enllà dels paràmetres merament deductius i es deixa submergir en aspectes relacionals que combinen l'hermenèutica i la previsió que a la vida humana hi cap encara un gran recorregut evolutiu que es va fent en la història. Importa entendre la conducta, des de perspectives experimentals, però també des de la pròpia consciència i l'experiència de viure. En una edat ideal en què els coneixements ajudaran els alumnes del segon curs del batxillerat a madurar com a éssers humans, a entendre la conducta de les persones amb qui conviuen, així com a desenvolupar estratègies per resoldre les qüestions que poden aparèixer en la seva vida personal i laboral, però també amb una perspectiva i un horitzó més ample i global. Per això, aquesta matèria s'adreça als alumnes interessats en la recerca i la comprensió de la conducta humana i els processos mentals subjacents.

La matèria optativa de psicologia contribueix a la consecució dels objectius del batxillerat, atès que els seus continguts prenenen consolidar la maduresa personal i social de l'alumnat perquè actui de manera informada, responsable i autònoma i desenvolupi l'esperit crític en les diverses situacions i realitats complexes del seu entorn. L'interès dels adolescents per aconseguir una millor comprensió d'ells mateixos i dels grups en què estan immersos fa de la psicologia una matèria especialment apropiada com a optativa del batxillerat. La matèria, a més, també pot ser un bon ajut a l'hora de perfilar les futures opcions acadèmiques i professionals de l'alumnat, amb independència de la modalitat cursada.

Per assolir aquest objectiu es proposa el desenvolupament de set competències específiques que, més enllà d'aprofundir en els procediments de la indagació psicològica de la ment i la conducta humana, donin a l'alumnat la possibilitat de desenvolupar de forma autònoma les seves capacitats generant dinàmiques de salut i benestar personal i social. Per això s'insisteix que cal fer un enfocament pràctic i interactiu, que integri, en la mesura que sigui possible, les experiències i vivències de l'alumnat. Aquesta estratègia ha de possibilitar no tan sols una més fàcil recepció i seguiment de la matèria, sinó, segurament, una més eficaç i positiva influència en l'autoconeixement i en la maduració intel·lectual, afectiva i social de l'alumnat, realitzant un treball realment competencial. La finalitat última és que l'alumnat, una vegada entengui les teories i controvèrsies psicològiques que articulen aquesta ciència, que alhora és natural, social i humana, es trobi en





millors condicions per adoptar una posició pròpia, complexa, dialogant i crítica davant els problemes del present i els reptes del segle XXI.

Cadascuna de les competències específiques referides es relaciona amb els objectius generals d'etapa per a batxillerat i amb les competències clau, i més directament, amb determinats criteris d'avaluació, els quals han de entendre's com a eines de diagnòstic i millora en relació amb el nivell que s'espera de la seva adquisició. Donat aquest enfocament competencial, els criteris d'avaluació, en relació amb els sabers bàsics, han d'atendre tant els processos d'aprenentatge com el producte d'aquests, i ser implementats a través d'instruments d'avaluació diferenciats i ajustables als diferents contextos i situacions d'aprenentatge en què hagi de concretar-se el desenvolupament de les competències esmentades.

Els sabers bàsics de la matèria es distribueixen en set blocs. Aquests fan referència als principals camps d'estudi de la psicologia. El primer bloc gira entorn a l'especificitat de la psicologia a partir dels seus orígens, objectius, metodologia i principals teories que l'han constituïda una ciència i que la distingeixen d'altres pseudociències mentals i conductuals mancades de base científica. Del segon al cinquè bloc, es dona una progressió en el coneixement de les bases biològiques i ambientals de la conducta humana. El seu tractament transversal permet una constant transferència de coneixements amb les altres matèries de batxillerat, idoni per a un treball competencial que promogui un coneixement objectiu i profund de tots els aspectes que confluixen en la personalitat humana. A més, els blocs sisè i setè permeten aprofundir en la importància de la psicologia en les nostres societats contemporànies i l'aplicació de les seves aportacions al benestar psicològic i social en les societats democràtiques. En cadascun d'aquests blocs és possible un tractament eminentment pràctic que possibilitti l'aplicació dels sabers bàsics proposats amb l'anàlisi de casos, la realització de senzilles investigacions de camp, l'aplicació de protocols d'observació i enquestes, l'ús de tècniques de recollida i interpretació de dades, i l'anàlisi quantitativa i qualitativa de resultats que han adquirit en les altres matèries de batxillerat destinades a elaborar treballs d'investigació, fent de l'alumne l'actor principal de la recerca pel coneixement i la pràctica d'una vida saludable.

### Competències específiques

**1. Cercar, gestionar, interpretar, produir i transmetre correctament informació relacionada amb els processos mentals i la conducta humana, a partir de l'ús contrastat i segur de fonts, la utilització i l'anàlisi rigorosa de les mateixes, i l'ús de procediments elementals de recerca i comunicació, per generar i transmetre judicis i tesis personals, i desenvolupar una actitud indagadora, autònoma, rigorosa i creativa en relació a la investigació psicològica.**

El coneixement de les tècniques fonamentals de recerca en psicologia comença pel domini de criteris, normes i procediments de recerca, organització i avaluació





d'informació segura i rellevant tant en entorns digitals com en altres de més tradicionals, a través del maneig d'aquells sistemes d'emmagatzematge de dades i informació especialitzada que estiguin a l'abast de l'alumnat. D'altra banda, la investigació psicològica a partir de fonts i estudis de camp exigeix de l'ús d'estratègies bàsiques i específiques d'obtenció, anàlisi, interpretació, recensió i valuació crítica de dades rellevants sobre els processos mentals i la conducta humana. Així mateix, la investigació en psicologia precisa també del domini de mètodes i protocols de producció i transmissió de les dades obtingudes, com de pautes per a l'elaboració i comunicació pública de projectes que puguin plasmar-se en textos, presentacions, documents audiovisuals o qualsevol altre tipus de creació. L'objectiu és que l'alumnat, genuïnament mogut per preguntes i problemes de caràcter psicològic, i una vegada obtinguda, a través del treball de camp i la recerca d'informació de les darreres investigacions científiques, una comprensió bàsica i informada de les principals tesis i teories psicològiques, prossegueixi i complementi l'exercici investigador a què ha sotmès aquestes tesis amb una proposta constructiva, que sota el format del treball de recerca o altre similar, contribueixi a desenvolupar el judici propi, l'autonomia de criteri i la maduresa personal.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL2, CCL3, CP2, STEM1, STEM2, CD1, CD3, CPSAA3.2, CPSAA4, CC1, CC3, CE3.

**2. Cercar, analitzar, produir i transmetre informació relativa als antecedents històrics de la psicologia i la seva especificitat com a ciència, per tal de reconèixer la dimensió teòrica i pràctica de la psicologia, els seus trets característics i les seves limitacions metodològiques i explicatives i aplicar-los a la comprensió del comportament individual i col·lectiu de l'ésser humà.**

La psicologia és un coneixement complex perquè investiga infinitat de fets. La seva mateixa constitució com a ciència de la salut humana és el resultat d'un llarg procés històric que la du a situar-se a cavall entre les ciències empíriques i socials o humanes. Una panoràmica històrica des dels seus orígens filosòfics fins a les principals teories contemporànies facilita una visió àmplia i crítica d'aquesta complexitat. És, per tant, una competència fonamental per a l'alumne aquella que li permet distingir la científicitat de la psicologia enfront d'altres pràctiques parapsicològiques actuals, esdevenint un ciutadà crític en la recerca del benestar psicològic. Per això és necessari dotar-lo d'aquelles eines d'investigació que li permetin reconèixer i valorar les qüestions i els problemes que investiga la psicologia des dels inicis i distingeix la perspectiva d'aquesta ciència de les proporcionades per altres sabers. Identificant la dimensió teòrica i pràctica de la psicologia i els seus objectius, característiques, branques i tècniques de recerca l'alumne pot realitzar una transferència de coneixements fonamental en la comprensió dels fenòmens humans, com la filosofia, la biologia, la química, l'antropologia, l'economia, la sociologia, la pedagogia, etc. Això suposa la capacitat de reconèixer i exposar les aportacions més importants de la psicologia, des dels inicis fins a l'actualitat, identificant els principals problemes plantejats i





les solucions aportades pels diferents corrents psicològics contemporanis i fent una anàlisi crítica de textos significatius i diferents fonts d'informació digital de contingut psicològic, identificar-hi les problemàtiques plantejades en diferents tasques tant individuals com col·lectives.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL4, CP1, STEM4, CD1, CD4, CPSAA3.1, CPSAA4, CPSAA4, CC1, CC3, CCEC1.

**3. Reconèixer i identificar les principals estructures biològiques del comportament humà per diferenciar aspectes innats i adquirits i descobrir les implicacions de les dimensions biològica, social i cultural de la conducta humana, distingint les característiques i funcions principals del sistema nerviós i endocrí del cos humà i la seva relació amb altres factors ambientals.**

No és possible comprendre la conducta humana sense comprendre els seus fonaments biològics de manera pluridisciplinària i integradora. Per això, reconèixer, des d'un enfocament antropològic, l'evolució del cervell humà i distingir-ne les característiques específiques de les d'altres animals, permet a l'alumne valorar la importància del desenvolupament neurològic i les conseqüències que se'n deriven. Investigar la filogènesi humana i l'evolució del cervell per saber-la explicar i aplicar-la a la relació directa que mantenen amb el desenvolupament de la conducta humana, permet fer-nos càrrec de la complexitat i la interrelació entre els aspectes bioquímics i ambientals que configuren la nostra conducta. Al mateix temps, que l'alumnat investigui la importància tant del sistema endocrí com de l'organització de les àrees cerebrals i les funcions que executen permet entendre l'impuls que han donat a la psicologia les diferents tècniques de recerca hormonal i cerebral sobre la comprensió del funcionament de la nostra ment i la relació amb el comportament humà, com també a la solució d'algunes patologies existents. En una societat on abunden les pseudoteràpies psicològiques és una competència fonamental desenvolupar un pensament crític que sàpiga destriar la informació científica de la psedocientífica sobre les bases bioquímiques i els condicionants ambientals de la conducta humana.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL2, CP2, STEM2, STEM4, CD2, CD3, CPSAA3.2, CPSAA4, CPSAA5, CC1.

**4. Investigar i analitzar des del punt de vista de la psicologia els principals processos cognitius per identificar les bases cognitives de la percepció, l'atenció, els estats de consciència, la memòria, la intel·ligència, el llenguatge i el pensament que permeten formular preguntes rellevants sobre l'aprenentatge humà.**

La psicologia investiga l'estructura, l'organització i el funcionament de la cognició humana, per això, és apropiada una anàlisi de les diferents bases cognitives. Una comprensió adequada d'aquestes exigeix una comprensió del procés constructiu





de la percepció i dels diferents aspectes que condicionen l'atenció humana. D'aquesta manera l'alumne pot entendre i valorar els factors que permeten, alteren o distorsionen l'atenció, com a mecanisme fonamental per a l'adaptació humana. Per exemple, i principalment, investigant com la digitalització afecta a l'atenció, partint de la pròpia experiència personal o social. Es rellevant veure el biaix de gènere relacionat amb trastorns com el TDAH o TEA, els quals s'expressen de forma diferent en homes i en dones i, com que s'ha estudiat des d'una perspectiva masculina, no es detecta en dones, el que implica infradiagnòstic en dones i, per tant, hi ha menys intervenció i reben menys suport. Al mateix temps, conèixer i analitzar l'estructura i el funcionament de la memòria humana i els diferents tipus de memòria permet a l'alumne entendre i potenciar al màxim aquesta capacitat fonamental per al desenvolupament personal i professional i emprar aquestes aportacions en el propi aprenentatge. Com a joves adolescents és important investigar els estats alterats de consciència provocats per les drogues, per valorar críticament la influència que exerceixen en les alteracions de la personalitat i presentar les seves conclusions de forma científicamente fonamentada i argumentada. Comprendre els processos cognitius superiors de l'ésser humà, com la intel·ligència, el llenguatge i el pensament, mitjançant algunes teories que n'expliquen la naturalesa i el desenvolupament, són la base d'una comprensió adequada de la multiplicitat competencial de la intel·ligència al mateix temps que de la importància del pensament crític i creatiu en les societats de la hiperinformació digital.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL2, CP2, STEM2, STEM4, CD2, CD3, CPSAA3.2, CPSAA4, CPSAA5, CC1.

**5. Reconèixer, explorar i valorar la importància de les emocions i la motivació en el desenvolupament psíquic de l'individu per tal de distingir-ne els processos bàsics per a la seva gestió en situacions de bloqueig emocional o de frustració, relacionant-ho amb el paper que tenen l'affectivitat i la sexualitat en la maduració personal.**

La psicologia aporta eines no solament per comprendre els diferents supòsits teòrics que mostren la importància de les emocions i la motivació en la conducta humana sinó que ajuda a l'alumne a ser capaç de desenvolupar estratègies emocionals i motivacionals per afrontar o superar determinades situacions de bloqueig emocional i frustració personal. Per tant, desenvolupar una competència efectiva emocional exigeix d'una anàlisi de la importància de la intel·ligència emocional i reconèixer els processos afectius que faciliten o obstaculitzen el benestar personal. L'objectiu principal és promoure l'autonomia de l'alumne per gestionar els conflictes que condueixen a l'angoixa i a la frustració i que permetran a l'alumne ser competent en la seva pròpia gestió afectiva i emocional. En aquest sentit, investigar la relació entre identitat sexual i autoestima permet valorar críticament la importància del concepte d'un mateix i les repercussions que té en el nostre desenvolupament personal i vital. Per això, conèixer la importància que, en la maduració de l'individu, tenen les relacions afectives i





sexuals i analitzar-ne críticament els aspectes fonamentals suposa dotar-se competencialment d'elements de maduresa personal. És rellevant investigar com la pornografia influencia en la reproducció d'esquemes de violència, pràctiques masclistes i poc segures, amb patrons de conducta generats per fantasies i expectatives irreals que entren en conflicte amb el desig i l'acceptació de la diversitat corporal i el respecte a la dignitat personal.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL3, STEM2, STEM3, CD2, CD3, CD4, CPSAA1.1, CPSAA1.2, CPSAA3.1, CC2, CC3, CE1.

**6. Comprendre i apreciar la complexitat de la formació de la personalitat com el conjunt de pensaments, emocions i conductes que conformen cada individu, per analitzar les diferents teories psicològiques de la personalitat, i desenvolupar una visió crítica dels processos psicològics de les masses i la seva naturalesa adquirint una especial sensibilitat amb les situacions de vulnerabilitat com les vinculades a les qüestions de gènere i cultura.**

Comprendre la personalitat, analitzant les influències genètiques, mediambientals i culturals sobre les quals es construeix, permet valorar de forma crítica les diverses teories que l'estudien i els factors motivacionals, afectius i cognitius necessaris perquè evolucioni adequadament en cadascuna de les fases de desenvolupament. L'objectiu és que l'alumnat, a partir del descobriment de les diferents teories de la personalitat estableixi semblances i diferències entre aquestes i valori les aportacions de cadascuna en el coneixement complex de la naturalesa humana. Al mateix temps, comprendre i apreciar la dimensió social de l'ésser humà, entenent el procés de socialització com la interiorització de les normes i els valors socials i valorar la influència d'aquest procés en la personalitat i la conducta de les persones, no pot descuidar una actitud crítica pròpia d'una competència ciutadana. Cal remarcar la incidència positiva que pot tenir aquesta matèria en la maduració personal dels adolescents, en ple procés de construcció de la pròpia imatge i d'assumpció dels primers rols socials, sobretot en un món de relacions virtuals. En una societat plural com la nostra cal analitzar i valorar les diferències culturals i l'impacte que tenen en el comportament dels individus en els aspectes cognitius, de la personalitat i la vida afectiva i relacional de l'ésser humà. Aquesta dimensió social de l'ésser humà, també permet investigar el procés de socialització com la interiorització de les normes i els valors socials i valorar la influència d'aquest procés en la personalitat i la conducta de les persones. El coneixement i la valoració crítica dels processos psicològics de les masses i la seva naturalesa, característiques i pautes de comportament, té com a finalitat evitar les situacions de vulnerabilitat en què l'individu pot perdre el control i veure minvada la seva autonomia personal.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL3, CP1, STEM2, STEM3, CD1, CD3, CPSAA1.1, CPSAA1.2, CPSAA3.1, CC2, CC3, CE1.





**7. Valorar les principals aportacions de la psicologia a les societats contemporànies com ara les seves aplicacions en diferents camps com són l'aprenentatge, el treball o la salut mental, per tal de promoure i distingir els factors rellevants per a la cura de la salut física, emocional i mental i la prevenció dels desencadenants del deteriorament mental; i evitar l'estigma social de les patologies mentals.**

El coneixement dels processos mentals i la conducta no té altre objectiu que promoure entre l'alumnat unes pautes de comportament i estils de vida que afavoreixin un desenvolupament personal harmònic i saludable, així com les actituds que milloren el control de la pròpia conducta, la interacció social i la responsabilitat personal i cívica. Aquest enfocament competencial té l'objectiu de promoure hàbits de vida saludable i el rebuig a tota forma de discriminació marcada per l'estigma de les malalties mentals. Aquesta prevenció ha de tenir en compte l'activitat realitzada pels programes educatius com «What's up! Com vas de salut mental?» dels centres de secundària o la tasca de les associacions que a les Illes Balears treballen en contra de l'estigma social de les persones afectades per malalties mentals. Al mateix temps, entendre i descriure la importància que actualment té la psicologia en el camp sanitari, laboral i educatiu, permet reflexionar sobre l'aportació que aquest saber científic pot oferir en la consolidació d'una societat democràtica del benestar. Especialment important és reflexionar sobre la patologització del malestar social per generar dinàmiques d'autonomia personal i benestar comunitari. Especialment generar consciència i visibilitzar el suïcidi amb la finalitat de donar recursos a les persones que estan a una situació complicada. Això exigeix desenvolupar una actitud crítica cap a tota casta de discriminació de la diversitat. La construcció de la pròpia personalitat en els seus elements psíquics potencia l'assoliment de la salut mental com aquell estat de benestar en què la persona és conscient de les seves pròpies capacitats, pot afrontar les tensions habituals de la vida, pot treballar de forma productiva i fructífera i és capaç de fer una contribució positiva a la seva comunitat.

Aquesta competència específica es connecta amb els descriptors següents: CCL1, CCL5, CP1, STEM3, STEM5, CD 1, CD3, CD4, CPSAA1.1, CPSAA1.2, CPSAA3.1, CC2, CC3, CC4, CE1, CE3, CEEC1.

#### Criteris d'avaluació

##### Competència específica 1

1.1. Demostrar un coneixement pràctic dels procediments elementals de la investigació en psicologia a través de tasques com la identificació de fonts fiables, l'obtenció i recerca eficient i segura d'informació, i la correcta organització, anàlisi, interpretació, avaluació, producció i comunicació.





1.2. Desenvolupar una actitud indagadora, autònoma i activa en l'àmbit de la investigació dels processos mentals i la conducta humana, mitjançant el disseny, elaboració i comunicació pública de productes originals, com ara treballs de recerca o altres.

### **Competència específica 2**

2.1. Explicar els trets característics de la psicologia, les seves finalitats, mètodes de treball i camps d'aplicació.

2.2. Reconèixer i exposar les aportacions més importants de la psicologia, des dels inicis fins a l'actualitat, per identificar problemes i les solucions aportades pels diferents corrents psicològics contemporanis.

### **Competència específica 3**

3.1. Descriure les principals estructures biològiques del comportament humà, i identificar aspectes innats i adquirits i reconeixent la influència de la societat i la cultura en la seva configuració.

3.2. Entendre i valorar les diferents tècniques actuals de recerca sobre el cervell i l'impacte que tenen en l'avanç científic sobre l'explicació de la conducta i en la superació d'alguns trastorns i malalties mentals.

### **Competència específica 4**

4.1. Comprendre la percepció humana com un procés constructiu eminentment subjectiu i limitat, en el qual té l'origen el coneixement de la realitat.

4.2. Conèixer i analitzar l'estructura, el funcionament i tipus de memòria humana i estats de consciència per investigar els efectes psicoactius de les drogues.

4.3. Investigar els processos cognitius superiors de l'ésser humà, com la intel·ligència el llenguatge i el pensament, mitjançant algunes teories que n'expliquen la naturalesa i el desenvolupament, i relacionar-lo amb l'aprenentatge humà per entendre i millorar a nivell personal aquestes capacitats.

### **Competència específica 5**

5.1. Reconèixer i valorar la importància de la intel·ligència emocional i de la sexualitat en el desenvolupament psíquic de l'individu. Reconèixer i valorar els diferents tipus d'afectes, així com l'origen d'alguns trastorns emocionals.

5.2. Explicar i valorar la importància de la motivació, classificar-la, relacionar-la amb altres processos cognitius, per desenvolupar els diferents supòsits teòrics





que l'expliquen i analitzar les deficiències i els conflictes que, a l'hora de desenvolupar-la, condueixen a la frustració o a processos depressius.

### Competència específica 6

6.1. Comprendre què és la personalitat analitzant les influències genètiques, mediambientals i culturals sobre les quals es construeix, les diverses teories que l'estudien i investigar els factors motivacionals, afectius i cognitius necessaris perquè evolucioni adequadament en cadascuna de les fases de desenvolupament.

6.2. Comprendre i apreciar la dimensió social de l'ésser humà, per valorar críticament el procés de socialització com la interiorització de les normes i els valors socials i valorar la influència d'aquest procés en la personalitat i la conducta de les persones.

### Competència específica 7

7.1. Valorar estils de vida saludables que contribueixin a la consciència de les pròpies capacitats, per afrontar les tensions normals de la vida i treballar de forma productiva i fructífera contribuint positivament a la comunitat.

7.2. Analitzar els estigmes socials que s'associen a les malalties mentals per contribuir a la seva eradicació coneixent i normalitzant els problemes de salut mental distingint-los de la patologització del malestar social.

7.3. Descriure la importància que actualment té la psicologia en el camp sanitari, laboral i educatiu per potenciar pràctiques i hàbits de prevenció de salut mental.

### Sabers bàsics

#### A. La psicologia com a ciència

- Arrels històriques de la Psicologia.
- La psicologia com a ciència natural i social o humana.
- Objecte d'estudi de la psicologia, camps d'aplicació.
- La metodologia i la investigació a la psicologia.
- Principals marcs teòrics de la psicologia contemporània.

#### B. Aspectes neurològics i ambientals de la conducta

- Bases biològiques i ambientals del comportament.
- Estructura, funció i divisió del sistema nerviós.
- El sistema endocrí i la seva influència en el processos mentals.
- Descobriments i aplicacions de la neuropsicologia.
- Distinció entre els factors heretats i els adquirits del comportament.





## C. Processos cognitius

- Percepció i atenció. Trastorns perceptius i problemes derivats de l'atenció.
- Els estats de consciència i els efectes psicoactius de les drogues.
- Estructura, funcionament i tipologies de la memòria. Les alteracions i distorsions de la memòria.
- La intel·ligència, el llenguatge i el pensament. Desenvolupament de la intel·ligència i la importància dels pensaments en la presa de decisions i la creativitat.
- Teories i tipologia de l'aprenentatge cognitiu, conductual i social.

## D. Aspectes afectius i emocionals

- Caracterització dels processos psicològics afectius: motivació i afectivitat.
- Naturalesa i teories de la motivació. La frustració i l'estrès.
- Trastorns emocionals i de la conducta. Conductes addictives derivades del joc i la pornografia digital.
- Aspectes afectius de la sexualitat humana.

## E. La personalitat

- Caracterització de la personalitat individual i del desenvolupament humà.
- Avaluació i trastorns de la personalitat a partir de les diferents teories actuals.
- Descripció d'alguns comportaments socials interpersonals (agressivitat, altruisme o atracció) i intergrupals (identitat social, conflicte o canvi d'actituds).
- Desenvolupament de la identitat sexual i personalitat.

## F. Psicologia social

- La socialització, influència en la personalitat i la conducta. Grups, rols i estatus social en el desenvolupament de la persona.
- Psicologia de masses, naturalesa, característiques, situacions de vulnerabilitat i pautes de comportament preventives.
- Aspectes psicològics del masclisme, xenofòbia, racisme, homofòbia i altres actituds de rebuig a la diferència sexual.
- Anàlisi de les noves formes de relació social en xarxes i conductes de risc.

## G. La necessitat de la psicologia en el món contemporani

- La importància de la salut mental a les societats actuals.
- L'erradicació de l'estigma en relació a les malalties mentals.
- La psicologia clínica i la patologització del malestar social.
- Psicologia de les emergències, el suïcidi.
- Psicologia en el camp laboral i desenvolupament organitzatiu. Riscs de la salut laboral.





- Psicologia en el camp educatiu i social. El benestar psicològic i social.





## Química

En la naturalesa existeixen infinitat de processos i fenòmens que la ciència tracta d'explicar a través de les seves diferents lleis i teories. L'aprenentatge de disciplines científiques empíriques com la química fomenta en els estudiants l'interès per comprendre la realitat i valorar la rellevància d'aquesta ciència tan completa i versàtil a partir del coneixement de les aplicacions que té en diferents contextos. Mitjançant l'estudi de la química s'aconsegueix que els alumnes desenvolupin competències per a comprendre i descriure com és la composició i la naturalesa de la matèria i com es transforma. Al llarg de l'educació secundària obligatòria i en el primer curs del batxillerat, els alumnes s'han iniciat en el coneixement de la química i, mitjançant una primera aproximació, han après els principis bàsics d'aquesta ciència, i com aquests s'apliquen a la descripció dels fenòmens químics més senzills. A partir d'aquí, el propòsit principal d'aquesta matèria en el segon curs de batxillerat és aprofundir sobre aquests coneixements per aportar als alumnes una visió més àmplia d'aquesta ciència, i atorgar-li una base química suficient i les habilitats experimentals necessàries, amb la doble finalitat de desenvolupar un interès per la química i que puguin continuar, si així ho desitgen, estudis que s'hi relacionen.

Per aconseguir aquesta doble meta, aquest currículum de la matèria de Química en el segon curs de batxillerat proposa un conjunt de competències específiques de marcat caràcter obert i generalista, perquè s'entén que l'aprenentatge competencial requereix d'una metodologia molt particular adaptada a la situació del grup. Entendre els fonaments dels processos i fenòmens químics, comprendre com funcionen els models i les lleis de la química i manejar correctament el llenguatge químic formen part de les competències específiques de la matèria. Altres aspectes referits al bon concepte de la química com a ciència i les seves relacions amb altres àrees de coneixement, el desenvolupament de tècniques de treball pròpies del pensament científic i a les repercussions de la química en els contextos industrial, sanitari, econòmic i mediambiental de la societat actual completen la formació competencial dels alumnes, proporcionant-li un perfil adequat per desenvolupar-se segons les demandes del món real.

A través del desenvolupament de les competències i els blocs de sabers associats s'aconsegueix una formació completa dels alumnes en química. No obstant això, per completar el desenvolupament curricular d'aquesta matèria és necessari definir també els seus criteris d'avaluació que, com en la resta de matèries d'aquest currículum, són de caràcter competencial per estar directament relacionats amb cadascuna de les competències específiques que s'han proposat i amb els descriptors competencials del batxillerat. Per aquest motiu, el currículum de la matèria de Química de segon de batxillerat presenta, per a cadascuna de les competències específiques, un conjunt de criteris d'avaluació que tenen un caràcter obert, anant més enllà de la mera avaluació de conceptes i contemplant una avaluació holística i global dels coneixements, destreses i actituds propis de les competències definides per a aquesta matèria.

